

ISSN 2310-371X

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Наукові записки

*Серія
педагогічні та історичні науки*

Випуск СХХІІ

(122)

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2014

УДК 37+93/94](066)
ББК 63я54+74я54
Н 34

ФАХОВЕ ВИДАННЯ

затверджено постановами президії ВАК України у 2010 р.,
від 26.05.2010 р. № 1-05/4 (педагогічні науки), від 01.07.2010 № 1-05/4 (історичні науки)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 16421-4893Р від 10.02.2010 р.

“НАУКОВІ ЗАПИСКИ” започатковано у 1939 році в КДПУ імені О. М. Горького
(нині НПУ імені М. П. Драгоманова)

Редакційна колегія :

- В. П. Андрущенко** – член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, доктор філософських наук, професор (*шеф-редактор*);
Б. І. Андрушишин – доктор історичних наук, професор;
В. І. Бондар – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор (*заст. головного редактора*);
В. М. Вашкевич – доктор філософських наук, професор;
Л. П. Вовк – доктор педагогічних наук, професор;
І. І. Дробот – доктор історичних наук, професор (*заст. головного редактора*);
В. М. Даниленко – член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор;
М. І. Жалдак – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор;
В. Б. Євтух – член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор;
О. В. Кузьмінець – доктор історичних наук, професор;
Л. Л. Макаренко – доктор педагогічних наук, професор (*відповідальний секретар*);
В. В. Обозний – доктор педагогічних наук, професор;
О. С. Падалка – член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор;
В. П. Сергієнко – доктор педагогічних наук, професор;
О. О. Сушко – доктор історичних наук, професор;
М. І. Шкіль – академік НАПН і АНВШ України, доктор фізико-математичних наук, професор (*головний редактор*);
С. М. Яшанов – доктор педагогічних наук, професор (*відповідальний редактор*);
Беата Гурницька – доктор Ph. D. Опольський університет (Польща).

Рецензенти : **В. В. Борисов**, доктор педагогічних наук, професор;
П. М. Чернега, доктор історичних наук, професор.

Н 34 **Наукові записки** : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; укл. Л. Л. Макаренко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Випуск СХХІІ (122). – 274 с. – (Серія педагогічні та історичні науки).

ISBN 966-660-016-1

У збірнику вміщено статті, де розглядаються актуальні питання наукових досліджень докторантів, аспірантів, викладачів навчальних закладів та співробітників наукових установ України, які працюють у галузях педагогічних та історичних наук.

УДК 06
ББК 95.4

Рекомендовано Вченою радою НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол № 5 від 25 грудня 2014 р.)

ISBN 966-660-016-1

© Редакційна колегія, 2014
© Автори статей, 2014
© Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2014

ISSN 2310-371X

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY

Naukovi zapysky

(research)

*Series
pedagogical and historical science*

Issue CXXII

(122)

Publishers of
National Pedagogical Dragomanov University
2014

Ліпчанська І. М.	
ВЗАЄМОДІЯ ВИЩОГО І ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК УМОВА УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	101
Люльченко В. Г.	
ОХОРОНА ПРАЦІ НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	99
Маркусь І. С.	
ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНИХ УЯВЛЕНЬ УЧНІВ В ПРОЦЕСІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ	104
Макарова Е. В.	
КОМПЕТЕНТІСНО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ	110
Максимова О. О.	
ІДЕЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ГУМАНІТАРНИХ НАУКАХ	116
Маргітч М. Я.	
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	124
Мекшун А. Д.	
ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	133
Михайленко О. А.	
ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	142
Поліщук В. В.	
ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	151
Порошина В. Д., Мартіросян О. І.	
ОСВІТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ: СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ	157
Потужній О. В.	
ВПРОВАДЖЕННЯ ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ДОШКІЛЬНЯТ ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ	164
Савенко О. О.	
ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ПОЗАШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	170
Свіренчук І. А.	
ІНШОМОВНА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ	176

Слабковська А. І.	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УСИНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ-СИРІТ ІНОЗЕМЦЯМИ	185
Трунова О. В.	
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ УНІВЕРСИТЕТІВ МОДЕЛЮВАННЮ СТОХАСТИЧНИХ ЯВИЩ	194
Філімонова І. А.	
ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН	202
Ха Ту	
СТРУКТУРА САМОРЕГУЛЮВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ У ВОКАЛЬНОМУ НАВЧАННІ	207
Хлопов А. М.	
ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ	212
Хоружий К. С.	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ	218
Чайковська К. В.	
ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ СУЧАСНОГО ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДІ	228
Шевченко А. Ф.	
ДІАГНОСТИЧНИЙ СУПРОВІД ПЕРВИННОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ТИМЧАСОВОГО ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА	235
Шульга М. П.	
МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСУ БАРСЕРНИХ ВПРАВ У ПІДГОТОВЦІ ЮНАКІВ В БІГУ З ПЕРЕШКОДАМИ	245
Юник Д. Г.	
ЗАВАДОСТІЙКІСТЬ МАЙБУТНІХ УПРАВЛІНЦІВ ПЕРСОНАЛОМ: ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА	254
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	262

Вивчити та глибоко дослідити рідний край лише під час екскурсій неможливо. Тому для ознайомлення з об'єктами, розміщеними за межами населеного пункту, влаштовують так звані екскурсійні поїздки.

Далекі екскурсії та туристські походи і подорожі мусять поєднуватися з роботою по вивченню свого населеного пункту, оскільки організація комплексного систематичного дослідження його території – справа дещо складніша, а тому вимагає більшої наполегливості, організованості та спеціальної підготовки учителя й учнів. Проте у далеких краєзнавчих екскурсіях з'являється чудова перспектива для огляду тих об'єктів на основі яких складатиметься повніше й глибше уявлення про рідний край та про Україну в цілому.

Висновки. Отже туристсько-краєзнавча діяльність – це системно організоване життя дітей, у якому однаково представлені всі сфери життєдіяльності дитини. Вміння орієнтуватися в краєзнавчо-туристській діяльності дає можливість дітям впевнено пересуватися незнайомою місцевістю, знаходити зручні шляхи, проводити дослідницьку роботу. Формування в дітей елементарних географічних понять про розташування земних об'єктів, володіння способами орієнтування в просторі, що в перспективі змінює підхід у дітей до аналізу навколишніх об'єктів та явищ сприяє всебічному розвитку дитини як особистості.

Привабливість дитячого туризму полягає не тільки в тому, що це комплексний засіб фізичного розвитку і вдосконалення людини, але і у його багатofункціональному значенні.

Використана література:

1. *Баденюк В. В.* Організація краєзнавчої роботи учнів у процесі вивчення фізичної географії основної школи (V-IX класи): автореф. дис. ... канд. пед. наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання географії / Валентина Володимирівна Баденюк; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1999. – 24 с.
2. *Грицишина Т. І.* Маленькі туристи. Краєзнавство і туризм у дошкільному закладі / Т. І. Грицишина. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 128 с.
3. *Краччило М. П.* Краєзнавство і туризм: підручник [Електронний ресурс] / М. П. Краччило. Режим доступу до дж.: http://buklib.net/index.php?option=com_jbook&catid=210
4. *Поліщук В. В.* Розвиток рухових і розумових здібностей дітей 5 і 6 років життя в процесі фізичного виховання засобами дошкільного туризму: дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту / В. В. Поліщук. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – 266 с.
5. *Рудницька Н. Ю.* Використання вчителями краєзнавчого матеріалу в навчально-виховному процесі: історико-педагогічний аспект [Електронний ресурс] / Н. Ю. Рудницька.

References:

1. *Badeniuk V. V.* Orhanizatsiia kraieznavchoi roboty uchniv u protsesi vyvchennia fizychnoi geohrafiї osnovnoi shkoly (V-IX klasy): avtoref. Dys. ... kand. Ped. nauk za spetsialnistiu 13.00.02 – teoriia ta metodyka navchannia geohrafiї / Valentyna Volodymyrivna Badeniuk; In-tut pedahohiky APN Ukrainy. – K., 1999. – 24 s.
2. *Hryshchysyna T. I.* Malenki turysty. Kraieznavstvo i turyzm u doshkilnomu zakladi / T. I. Hryshchysyna. – K.: Red.zahalnoped.haz., 2004. – 128 s.
3. *Krachylo M. P.* Kraieznavstvo i turyzm: pidruchnyk [Elektronnyi resurs] / M. P. Krachylo. Rezhym dostupu do dzh.: http://buklib.net/index.php?option=com_jbook&catid=210

Polishchuk V. V. Rozvytok rukhovykh i rozumovykh zdibnostei ditei 5 i 6 rokov zhyttia v protsesi fizychnoho vykhovannia zasobamy doshkilnoho turyzmu: dys. ... kand. Nauk z fiz. Vykh. I sportu / V. V. Polishchuk. – Pereiaslav-Khmelnytskyi, 2008. – 266 s.

Rudnytska N. Yu. Vykorystannia vchyteliamy kraieznavchoho materialu v navchalno-vykhovnomu protsesi: istoryko-pedahohichnyi aspekt [Elektronnyi resurs] / N. Yu. Rudnytska.

Поліщук В. В. Туристско-краєведческа діяльність дітей в учебных заведених організації.

В статті рассмотрены теоретические и методические аспекты організації і проведення туристско-краєведческой роботи в школі. Применение средства туристско-краєведческой деятельности в общеобразовательной школе создает наиболее оптимальные условия реализации задач физического, нравственного и умственного воспитания детей.

Все это обуславливает необходимость применения средства туристско-краєведческой деятельности в учебном заведении, что создает наиболее оптимальные условия для реализации задач физического и умственного воспитания детей.

Ключевые слова: учащиеся, туризм, туристско-краєведческая работа.

POLISHCHUK V. V. *Turistko-regional activity of children is in educational establishments of organization.*

The article considers the theoretical and methodological aspects of organization and conducting tourist and local lore work in the school. The application of the tourist activity in the secondary school creates the optimal conditions for realization of the tasks of physical, moral and mental education of children.

All this requires a means of tourist activity in the educational institution that creates the optimal conditions for realization of the tasks of physical and mental education of children.

Keywords: students, tourism, tourist and local history work.

УДК 378.4(477)

Порошина В. Д., Мартіросян О. І.

ОСВІТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ: СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ

На основі наукових архівних, історичних джерел автори доводять, що в умовах становлення вплив і значення розвитку університетської освіти мають освітню трансформаційну місію. Роль університетів, їх історична місія сягає в давнину. Але на сучасному етапі глобалізаційного розвитку, прагнення людини до набуття знань, відкривається суспільно-культурна і наукова значущість університетської освіти.

Ключові слова: університетська освіта, трансформація українського суспільства, європейський простір, наукові дослідження, педагогічна вища освіта.

В умовах глобалізаційного розвитку нові якості освіти і соціального прагнення людини до набуття знань, які необхідні для виживання людства. Університетська освіта, в умовах сьогодення, набуває суспільно-культурної та наукової значущості і організації.

Національна доктрина розвитку освіти у XXI ст. проголошує: "Освіта – стратегічна основа розвитку особистості і суспільства, нації й держави; запорука майбутнього, найбільш масштабна і людиноємна сфера суспільства, його політичної, соціально-економічної й наукової організації. Вона є засобом відтворення й нарощування інтелектуального, духовного потенціалу народу, виховання патріота і громадянина; вона є одним з чинників модернізації суспільства, зміцнення авторитету держави на міжнародній арені" [7, с. 5].

Розмірковуючи про якісний вимір сучасної університетської освіти, маємо усвідомлювати, що якість – це, в першу чергу, рівень "включення і адаптації" студента в освітній процес.

Якість знань і життя змінює світогляд сучасної людини, про це чітко писав Г. С. Сковорода: "...опанування навколишнім світом відкриває небезпечне у самій людині". Для Арістотеля ідеалом освіченості був філософ – учитель, який володів найзагальнішими знаннями про природу і життя; для Платона філософ-учитель – був правитель, який набував вміння "бачити добро і здійснювати до нього" [8, с. 10].

Проблеми діяльності, розвитку і функціонування вищих навчальних закладів, змісту і якості навчального процесу розглядають в своїх працях такі українські науковці, а саме: Я. Болюбаш, В. Грицак, Н. Дем'яненко, В. Астахова, В. Огнев'юк, Т. Будняк, В. Бобрицька, С. Сисоєва, Н. Тетентьева, О. Савченко, Л. Хоружа, В. Бутенко, О. Мельничук, В. Майборода, С. Ржевська, Н. Ничкало, К. Павловський, О. Глузман, А. Вихрущ, Л. Вовк, Н. Чернуха, С. Калашнікова, О. Пометун, Л. Гонюкова, Є. Арцишевська, Г. Скоробагатова, А. Хуторський, І. Коломієць, Т. Курчак, Л. Курило.

Активна консолідація всіх членів українського суспільства, а саме (педагогів, економістів, соціологів, мистецтвознавців, філософів, літераторів, політологів, істориків) у сфері освіти і науки, спрямовувала свої сили на приєднання України до процесу створення єдиної європейської зони "Європейської вищої освіти" у рамках якої освіта і процес навчання набувають прозорості, конкретності, компетентності.

Статусними першопрохідцями з наукових позицій, щодо університетської освіти, були дослідники, педагоги, громадянські діячі, історики, ними були: С. Сірополко, П. Могила, С. Русова, М. Драгоманов, Б. Грінченко, І. Огієнко, І. Стешенко, Г. Ващенко, М. Галушинський, І. Кріп'якевич, В. Вернадський, О. Потебня, М. Костомаров, В. Липинський, М. Грушевський, П. Скоропадський, Я. Чепіра, К. Ушинський, М. Максимович, В. Гнилосиров, О. Музиченко, С. Гогоцький

М. Грушевський.

Педагогічна вища освіта в Україні завжди наповнювалась особливим змістом життя і виконувала якісну соціокультурну місію в процесі оновлення суспільства спираючись на всебічний інтелектуальний розвиток людської особистості.

Якщо згадати давню історію, то серед прообразів сучасного університету можемо назвати Піфагорський Союз, філософську школу Платона, Академію Платона, Ліцей Аристотеля, Сади Епікура, Мусейон Птоломея, який функціонував спираючись на Олександрівську бібліотеку. Аналізуючи історичні факти справедливо наголошуємо, що сутність сучасного дослідного університету, а саме – інтеграція навчального процесу та фундаментальних наукових досліджень уперше системно була впроваджена відомим соціологом і дипломатом Вільгельмом фон Гумбольдтом. Він заснував у Берліні в 1809 р. університет, який став зразком професури і студентів, як носіїв культури народу".

Підкреслюючи значущість університетського просвітництва, в процесі освітнього світу, ми згадуємо навчальні діалоги Сократа і Піфагора, коли в процесі обговорення питань, відповідей і роздумів філософ допомагав учням вирішувати проблеми. Можна згадати, як приритуний приклад, філософсько-навчальні діалоги Платона, Д. Дідро, В. Мономаха, П. Таточника, І. Вишенського, Г. Сковороди, Я. Корчака, Я. Каменського, В. Вернадського, С. Френе. Як приклад взаємопорозуміння, згадаємо діалоги В. Сухомлинського, Г. Ващенко. Пригадаємо позитив педагогіки і виробничництва Ш. Амонашвілі, В. Шаталова. Історія освіти і педагогіки своєю школою дуже толерантно, на конкретних прикладах підкреслювала високоморальну і важливу значимість процесу професійного навчання і виховання у вищих навчальних закладах. Тому освітній процес сьогодення надає значну увагу соціокультурному підходу до процесу навчання і виховання у вищих навчальних закладах у контексті трансформації українського суспільства. На сьогодні, в освіті, з'являється нова модель університету – корпоративні університети, як навчальні заклади XXI століття. Корпоративні університети – це єдиний самоорганізований багатоаспектний механізм, він має університетський дух, солідарність, взаємоповагу, культуру, традиції, єдину і загальну місію – виховувати громадянина і професіонала" [15, с. 40].

Загальною проблемою вищих навчальних закладів сьогодення є формування майбутніх фахівців як носіїв національних традицій, знань, цінностей, інновацій, носіїв наукової думки, досвіду і громадянської позиції.

Ми погоджуємось з думкою педагогів-новаторів і науковців, що освіта вважається гарантом якості життя та є комплексом соціокультурних відносин і джерелом знань" [4, с. 72].

Наголошуємо, що у Всесвітній Декларації "Про вищу освіту

XXI століття" говориться, що "адекватність і значущість вищої освіти оцінювати, з точки зору того, наскільки діяльність вищих закладів відповідає очікуванням суспільства і людей" [16, с. 12].

На сучасному етапі освітнього процесу, саме розвиток і вдосконалення університетської освіти, безпосередньо залежить від вивчення національної історії, соціології, від узагальнення передового педагогічного досвіду, удосконалення педагогічних інновацій і навчальних методик.

Як зазначає професор В. О. Огнев'юк: "...сучасний університет – це співтовариство і життєвий діалог студентів і професорів, об'єднання спільними цінностями, науково-освітніми і духовно-культурними інтересами і в Європі, і в Україні, "...університет пройшов шлях тривалого еволюційного розвитку та революційних трансформацій, що характерні не лише для останніх десятиліть, а й більш як тисячолітнього досвіду його історії", далі, продовжує професор В. О. Огнев'юк: "...сучасна демократія...вимагає від особи...усвідомлення власної ролі та цінності ствердження, а сучасне суспільство потребує сучасних людей задіяних у розбудові демократії та процесу" [12].

Отже, трансформація українського суспільства та формування сучасної стратегії якісної університетської освіти має велике значення не лише для наукового середовища, а й для статусу країни в цілому. Якщо розглядати українське суспільство у контексті життєдіяльності, то розробка стратегії сучасної української освіти формується з урахуванням усіх факторів, глобальних соціокультурних змін.

На сьогодні якість освіти в Україні значною мірою, регулюється і контролюється стандартами вищої освіти. При розробленні нормативних вимог стандартів враховуються рекомендації, передусім, Лісабонської конвенції та Болонської декларації. Українська вища освіта функціонує за 78 напрямками та 857 спеціальностями. Можна сказати, що вітчизняні вищі навчальні заклади забезпечують весь спектр спеціальностей, які є в усьому світі. Найбільшими секторами та напрямками підготовки – є гуманітарна та педагогічна, економічна й управлінська, інженерно-технічна та природничо-наукова. На законодавчому рівні уже затверджена система стандартів як кожним освітньо-кваліфікаційним рівнем і профілем підготовки, так і державою контролює рівень якості освіти та фахової підготовки з допомогою показників якості вищої освіти [10, с. 8].

Ціннісний історіографічний доробок по вивченню розвитку і становленню університетської освіти, становлять історико-педагогічні розвідки вчених XIX – XX ст., а саме: К. Д. Кавелина "Наука и университеты на Западе и у нас" (1899); М. Ф. Владимирского-Буданова "Пятидесятилетие университета св. Владимира. Речь произнесенная на юбилейном акте" (1884); А. И. Маркевича "Двадцатилетие императорского Новороссийского университета" (1890); П. О. Заболотского "Историко-филологический институт князя Безбородька в Нежине" (1912).

А. І. Багалия, В. П. Безескула, Н. Ф. Сумцова "Краткий очерк Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805–1905); В. І. Зенченко "К вопросу о высшем женском образовании" (1897); П. П. Пасковский "Основа организации высшего образования женщин" (1887); І. І. Загальський, М. Іванов "Професійна освіта на Україні" (1927); І. Сірополко "Історія освіти на Україні" (1937); С. Бухало "Освіта на Закарпатській Україні" (1945).

За адаптацією національної нормативно-правової школи вищої школи до умов Болонського процесу, стає дедалі, очевиднішою необхідність розроблення довгострокової програми і вивчення питань про вищу освіту, педагогічну науку, про досвід та питання підготовки фахівців в університетах України. Всі ці аспекти стали предметом дослідження у вітчизняних, таких як: О. В. Глузман "Тенденції розвитку університетської педагогічної освіти в Україні (1997); Н. М. Дем'яненко "Загальнопедагогічна підготовка вчителя в історії вищої школи України (XIX – перша половина XX ст.)" (1999); І. П. Важинський "Становлення і розвиток педагогічної освіти в Центральній та Східній Україні (1802–1866 рр.)" (2002); В. К. Майборода "Становлення і розвиток національної вищої освіти в Україні (1917–1992 рр.)" (1994); М. Б. Євтух "Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)" (1996); Т. Кловак "Генеזה підготовки майбутнього вчителя до дослідницької педагогічної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах України (кінець XIX – XX ст.)" (2005); Л. Ф. Курило "Проблеми вітчизняної університетської освіти в XIX – на поч. XX ст." (2007); В. І. Лугового "Тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні: (теоретико-методологічний аспект)" (1995); О. М. Микитюк "Теорія і практика організації науково-дослідної роботи у вищих закладах освіти України в XIX ст." (2003); В. В. Майборода "Державне управління вищою освітою в Україні. Структура, функції, тенденції розвитку (1917–1959 рр.)" (2000); Ю. Осмоловська "Державна політика професорсько-викладацьких кадрів радянської України (1920–1930-ті рр.)" (2004); О. М. Сидорчук "Вища школа України в умовах лібералізації суспільного життя (1953–1964 рр.)" (1998); М. М. Стрижак "Кадрове забезпечення середньої та вищої школи УРСР: історичний досвід 1920–1930-х років" (2008); Т. В. Васильчук "Відновлення та розвиток системи вищої освіти в Україні (1943–1950 рр.)" (2007).

Таким чином, з вищевказаного, можна зробити висновок, що українське суспільство підготовлено і свідомо підійшло до трансформаційних освітніх і соціокультурних змін, але, зараз, переживає складний період переходу до цінностей нової епохи. В період політичної нестабільності і соціально-економічної кризи, педагогічній громаді і суспільності України необхідна підтримка і адаптація до європейських освітніх стандартів, тому обізнаність ситуації потрібна для того Україні, щоб знати що цей період несе в собі значні глобалізаційні ризики, які негативно будуть

впливати на національну свідомість та рівень життя української держави. Освіта і навчання в університеті XXI ст. повинні бути сильними за якістю методикою, дослідження повинні проводитись на найвищому інноваційному рівні. Український університет повинен створити модель соціальної стратифікації, а в процесі існування – зберігати і примножувати традиції суспільства.

В контексті викладеного матеріалу на проблеми розвитку університетської освіти і трансформації українського суспільства, суттєвим є формування освіченої і повноцінної особистості і розуміння того, що без усвідомлення історичного досвіду, аналізу основних етапів розвитку українських освітніх традицій, без вивчення професійного досвіду багатьох поколінь, без осмислення національного світогляду як траєкторії життя нашої нації, неможливо вірно зрозуміти сучасні світові інтеграційні зміни та глобалізаційні процеси в українському суспільстві та в процесі державотворення.

Використана література:

1. Бебик В. Освіта в глобальному суспільстві: проблеми і перспективи / В. Бебик // Болонський процес: перспективи і розвиток у контексті входження України в європейський простір вищої освіти. – К., 2004. – С. 18-22.
2. Бакіров В. С. Суспільство знань та трансформації вищої освіти / В. С. Бакіров // Методологія теорії та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : зб. наук праць : у 2-х т. Т. 1 – X. : ВК Харківськ. Націон. Ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2006. – С. 29-32.
3. Білоус С. Глобалізація і соціальна доля людини в XXI ст. / С. Білоус // Київська старовина. – 2002. – № 1-2. – С. 4-6.
4. Вікторов В. Г. Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз): монографія / В. Г. Вікторов. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 286 с.
5. Горський В. Ідея університету в Києво-Могилянській редакції / В. Горський // Часопис "Дух і літера". – К. : Дух і літера, 2006. – № 15-16. – С. 100-104.
6. Гумбольдт В. Про внутрішню і зовнішню організацію вищих наукових закладів у Берліні / Вільгельм фон Гумбольдт // Ідея університету. Антологія. – Львів : Літопис, 2002. – С. 29-31.
7. Дем'яненко Н. М. Європейський регіон вищої освіти: пріоритети розвитку університету / Н. М. Дем'яненко // Вісник Черкаськ. Націонал. Ун-ту ім. Б. Хмельницького. – Вип. № 111. – Серія "Педагогічні науки". – 2008. – С. 4-7.
8. Зубрицька М. Філософський дискурс ідеї Університету: в складних лабіринтах пошуку істини / М. Зубрицька // Ідея Університету. Антологія. – Львів : Літопис, 2002. – С. 9-12.
9. Грачев С. В. Исследовательские университеты: мировой опыт и приоритеты развития / С. В. Грачев, А. Е. Городнова. – М. : "Медицинское информ-агентство", 2009. – 160 с.
10. Курбатова С. Університетська місія: історична ретроспектива та сучасний стан / С. Курбатова, А. Камішин. – К., 2011. – 44 с.
11. Мартіросян О. І. Книги, що врятували світ і підняли престиж української освіти / О. І. Мартіросян // Культура безпеки, екології та здоров'я (Міжнародна громадська організація "ЕКОВІТ"). – № 7 (серпень, 2010). – 64 с.
12. Огнев'юк В. О. Університетська освіта в Україні в контексті перспектив європейської інтеграції [Електронний ресурс] / В. О. Огнев'юк // Віче. – 2010. – № 20. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal> (2240).
13. Покровський Н. Е. Трансформація університетів в умовах глобального ринку / Н. Е. Покровський // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2004. – Том VII № 4. – С. 155-160.

14. Терещенко Ю. І. Світ обертається довкола творців нових цінностей / Освіта як екзистенційний пріоритет України / Ю. І. Терещенко // Віче. – 2001. – № 6 (111). – С. 103-106.
15. Університет як центр культуропорождаючого образования. Изменение форм коммуникаций в учебном процессе / М. А. Гусаковский, Л. Я. Яшенко, С. В. Костюкевич ; под ред. М. А. Гусаковского. – Минск : БГУ, 2004. – 279 с.
16. Андрущенко В. П. Світанок Європи: проблема формування нового вчителя для об'єднаної Європи XXI ст. / В. П. Андрущенко. – К. : Знання України, 2011. – 1099 с.
17. Фукте И. Г. О назначении ученого / [перевод с нем. Под. ред. В. Вандека]. – М. : ОГИЗ СОЦКГИЗ, 1935. – 140 с.
18. Черванев И. Г. Миссия университета и раздумия об Alma Mater / И. Г. Черванев // Наука и общество : научн.-попул. Жур-л "Университеты": Наука и просвещение. – 2006. – № 3. – С. 3-14.
19. Вища педагогічна освіта і наука України: історія сьогодення та перспективи розвитку / НАПН України; Інститут вищої освіти; МГО Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи. – К. : Знання України, 2011. – 295 с.

References:

1. Bebyk V. Osvita v hlobalnomu suspilstvi: problemy i perspektyvy / V. Bebyk // Bolonskyi protses: perspektyvy i rozvytok u konteksti vkhodzhennia Ukrainy v yevropeyskyi prostir vyshchoi osvity. – K., 2004. – S. 18-22.
2. Bakirov V. S. Suspilstvo znan ta transformatsii vyshchoi osvity / V. S. Bakirov // Metodolohiia, teoriia ta praktyka sotsiologichnoho analizu suchasnoho suspilstva : zb. Nauk prats : u 2-kh t. – T. 1. – Kh. : VK Kharkivsk. Natsion. Un-t im. V. N. Karazina, 2006. – S. 29-32.
3. Bilous S. Hlobalizatsiia i sotsialna dolia liudyny v KhKhI st. / S. Bilous // Kyivska starovyna. – 2002. – № 1-2. – S. 4-6.
4. Viktorov V. H. Upravlinnia yakistiu osvity (sotsialno-filosofskyi analiz): monohrafiia / V. H. Viktorov. – Dnipropetrovsk : Porohy, 2005. – 286 s.
5. Horskyi V. Iдея universytetu v Kyievo-Mohylianskyi redaktsii / V. Horskyyi // Chasopys "Dukh i litera". – K. : Dukh i litera, 2006. – № 15-16. – S. 100-104.
6. Humboldt V. Pro vnutrishniu i zovnishniu orhanizatsiiu vyshchlykh naukovykh zakladiv u Berlini / Vilhelm fon Humboldt // Ideia universytetu. Antolohiia. – Lviv : Litopys, 2002. – S. 26-31.
7. Demianenko N. M. Yevropeyskyi rehion vyshchoi osvity: priorytety rozvytku universytetu / N. M. Demianenko // Visnyk Cherkask. Natsional. Un-tu im. B. Khmelnytskoho. – Vyp. № 125. – Seriia "Pedahohichni nauky". – 2008. – S. 4-7.
8. Zubrytska M. Filosofskyi dyskurs idei Universytetu: v skladnykh labiryntakh poshuku istyny / M. Zubrytska // Ideia Universytetu. Antolohiia. – Lviv : Litopys, 2002. – S. 9-12.
9. Grachev S. V. Issledovatel'skie universytety: mirovoy opyt i priorytety razvitiya / S. V. Grachev, A. Ye. Gorodnova. – M. : "Meditsinskoe inform-agenstvo", 2009. – 160 s.
10. Kurbatov S. Universytetska misiia: istorychna retrospektyva ta suchasnyi stan / S. Kurbatov, A. Kamyslyn. – K., 2011. – 44 s.
11. Martirosian O. I. Knyhy, shcho vriatuvaly svit i pidnialy prestyzh ukrainskoi osvity / O. I. Martirosian // Kultura bezpeky, ekolohii ta zdorovia (Mizhnarodna hromadska orhanizatsiia "EKOSVIT"). – № 7 (serpen, 2010). – 64 s.
12. Ohneviuk V. O. Universytetska osvita v Ukraini v konteksti perspektyv yevropeiskoi intehratsii [Elektronnyi resurs] / V. O. Ohneviuk // Viche. – 2010. – № 20. – Rezhym dostupu: <http://www.viche.info/journal> (2240).
13. Pokrovskiy N. Ye. Transformatsiya universitetov v usloviyakh globalnogo rynku / N. Ye. Pokrovskiy // Zhurnal sotsiologii i sotsialnoy antropologii. – 2004. – Tom VII. – № 4. – S. 155-160.
14. Tereshchenko Yu. I. Svit obertaietsia dovkola tvorstiv novykh tsinnosti / Osvita yak ekzestentsiinyi priorytet Ukrainy / Yu. I. Tereshchenko // Viche. – 2001. – № 6 (111). – S. 103-106.
15. Universitet kak tsentr kulturoporozhdayushchego obrazovaniya. Izmenenie form kommunikatsiy v uchebnom protsese / M. A. Gusakovskiy, L. Ya. Yashchenko, S. V. Kostyukevich ; pod. Red. M. A. Gusakovskogo. – Minsk : BGU, 2004. – 279 s.
16. Andrushchenko V. P. Svitank Yevropy: problema formuvannia novoho vchytelia dlia obiednanoi Yevropy KhKhI st. / V. P. Andrushchenko. – K. : Znamia Ukrainy, 2011. – 1099 s.

17. Fikhte I. G. O naznachenii uchenogo / [perevod s nem. Pod. Red. V. Vandeka]. – M. : SOTS'EKGIZ, 1935. – 140 s.
18. Chervanev I. G. Missiya universiteta i rozdumiya ob Alma Mater / I. G. Chervanev // Nauka i obshchestvo : nauchn.-popul. Zhur-I "Universitety". Nauka i prosveshchenie. – 2006. – № 1. – S. 3-14.
19. Vyshcha pedahohichna osvita i nauka Ukrainy: istoriia sohodennia ta perspektivy rozvytku / Nauka Ukrainy; Instytut vyshchoi osvity; MHO Asotsiatsiia rektoriv pedahohichnykh universitetiv Yevropy. – K. : Znannia Ukrainy, 2011. – 295 s.

Порошина В. Д., Мартиросян Е. И. Образовательные трансформации украинского общества в условиях культурно-исторического развития: современные украинские университеты в европейском пространстве.

На основании научных архивных, исторических источников авторы доказывают, что в условиях современности значение и влияние университетского образования и на сегодня имеет трансформационную миссию. Значение и роль университетов, их историческая миссия имеют давние исторические корни. Но на современном этапе глобализационного развития стремление человека к накоплению знаний, подтверждается общественно-культурным и научным значением университетского образования.

Ключевые слова: университетское образование, трансформация украинского общества в европейском пространстве, научные исследования, педагогическое высшее образование

POROSHYN V. D., MARTIROSIAN O. I. Educational transformations of Ukrainian society under conditions of cultural and historical development: modern Ukrainian universities in European space.

Basing upon the archives historical sources, the authors prove that, currently, the influence and significant of the development of University education has educational transformative mission. The historical importance of universities goes back to ancient times. However, at present in the period of total globalization, a man aspires to knowledge, so that social, cultural and scientific importance of university education is meaningful.

Keywords: university education, transformation of Ukrainian society, European space, scientific research, pedagogical high education.

УДК 37.091.2:613.954

Потужній О. М.

ВПРОВАДЖЕННЯ ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ДОШКІЛЬНЯТ ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

У статті приділяється пріоритетна увага здоров'язбережувальній парадигмі виховання дошкільнят, яка полягає насамперед у тому, щоб навчити самих дітей свідомо ставитися до свого здоров'я, дбати про нього, розрізняти різні його стани, вміти надавати собі найкращу допомогу, прагнути до здорового способу життя.

Висвітлюється модель впровадження здоров'яформувальної і здоров'язбережувальної технології в освітній простір.

Ключові слова: освітній процес, оздоровчі технології, дошкільнята, модель, структура

Фізичне виховання дошкільнят – організований процес, спрямований на їх фізичний розвиток, рухову, фізичну підготовку до творчої діяльності, набуття знань, умінь та навичок з фізичної культури. Його пріоритетні завдання – формування, збереження, зміцнення та відновлення здоров'я дітей через комплекс оздоровчих засобів (режим, ранкова, гігієнічна, загартування) та гімнастичні рухи. Заняття з фізичної культури, динамічні паузи, рухливі ігри, піші переходи, спортивні вечори розваг та шкільні дні здоров'я тощо, – усе це становить структуру фізичного виховання [3].

На жаль, маємо констатувати його реальний стан у дошкільних навчальних закладах далекий від досконалості. Одна з причин – недостатня робота з формування у дошкільнят свідомого ставлення до власного здоров'я. А дітям дуже потрібні знання, які допоможуть їм подбати за власним тілом, орієнтуватися у фізіологічних змінах свого організму. Саме такі знання, безпосередня участь дитини в особистому надходженні, її емоційні переживання, пов'язані зі збереженням, зміцненням та відновленням здоров'я, сприятимуть формуванню життєвої компетентності дошкільника у сферах: "Я – фізичне", "Я – психічне", "Я – соціальне", "Я – душевне" [4].

Мета: забезпечення умов для впровадження технологій оздоровлення дітей у процесі фізичного виховання.

Завдання дослідження: побудова структури оздоровлення дітей із застосуванням різних технологій у процесі організації фізичного виховання на засадах створення здоров'язбережувального середовища та диференційованого підходу.

Дуже важливо в зв'язку зі сказаним вище надавати процесу фізичного виховання оздоровчої спрямованості. Наповнення занять з фізичної культури, ранкової гімнастики та інших форм роботи різноманітними рухами в комплексі з традиційними та нетрадиційними оздоровчими технологіями збагатять дітей знаннями про особисте здоров'я, сформують у них уміння та навички оздоровлення та відновлення власного організму. У дошкільнят з'явиться потреба та бажання бути здоровими, не хворіти, вести здоровий спосіб життя, сформується емоційно-ціннісне ставлення до себе, свого організму [1].

Аналіз концептуальних підходів учених до оздоровлення дітей різного віку із застосуванням сучасних технологій у процесі фізичного виховання дає підставу для висновку: рухи тіла (м'язів великих і дрібних), які є складовими різних фізичних вправ, сприяють не тільки формуванню рухових умінь і навичок, а й збереженню, зміцненню та відновленню здоров'я дошкільнят. Щоб зацікавити дітей рухами та спонукати до їх виконання, бажано якомога урізноманітнювати їх – тобто пропонувати не тільки ті рухи, що розвивають опорно-руховий апарат, м'язи тіла та